

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, 23 gusht 2019
Nr. ref.:AGJ 1414/19

AKTGJYKIM

në

rastin nr. KO65/19

Parashtrues

Avokati i Popullit

**Vlerësim i kushtetutshmërisë
së nenit 32 (paragrafi 1), nenit 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4) dhe nenit 76
(paragrafi 2), në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi
1.3) të Ligjit nr. 06/L-010 për Noterinë**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Avokati i Popullit i Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Ligji i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston kushtetutshmërinë e nenit 32 (paragrafi 1), nenit 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4) dhe nenit 76 (paragrafi 2), në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) të Ligjit nr. 06/L-010 për Noterinë (në tekstin e mëtejme: Ligji i kontestuar), i cili ka hyrë në fuqi më 26 dhjetor 2018.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së neneve të kontestuara të Ligjit nr. 06/L-010 për Noterinë, për të cilat parashtruesi i kërkesës pretendon se nuk janë në pajtueshmëri me nenin 5 [Gjuhët] dhe me paragrafët 1 dhe 3, të nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).
4. Parashtruesi i kërkesës më tej kërkon që Gjykata Kushtetuese e Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) të vendosë masë të përkohshme dhe të pezullojë zbatimin e neneve të kontestuara deri në vendimin përfundimtar të kësaj Gjykate, duke pretenduar se *“kërkesa është prima facie e bazuar, dhe se me nenet e kontestuara të ligjit të kontestuar subjekteve të caktuara u shkaktohen dëme të pariparueshme ...”*.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në paragrafin 2, nënparagrafin 1, të nenit 113 (Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara) dhe në paragrafët 1 dhe 2, të nenit 116 (Efekti Juridik i Vendimeve) të Kushtetutës, nenet 22, 27, 29 dhe 30 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji), si dhe në rregullat 32, 56 dhe 57 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 19 prill 2019, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
7. Më 24 prill 2019, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Radomir Laban gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Arta Rama-Hajrizi (kryesuese), Gresa Caka-Nimani dhe Bajram Ljatifi.
8. Më 25 prill 2019, parashtruesi i kërkesës u njoftua për regjistrimin e kërkesës.
9. Të njëjtën ditë, Gjykata e njoftoi Presidentin e Republikës së Kosovës, Kryetarin e Kuvendit të Republikës së Kosovës me udhëzimin që t’ua shpërndajë kërkesën të gjithë deputetëve të Kuvendit të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kuvendi), Kryeministrin e Republikës së Kosovës dhe Kryetarin e Odës së Noterëve të Kosovës për regjistrimin e kërkesës, dhe kërkoi nga ata që të dorëzojnë të gjitha dokumentet relevante dhe komentet lidhur me kërkesën, nëse kanë, deri më 16 maj 2019.

10. Të njëjtën ditë, Gjykata e njoftoi edhe Sekretarin e Kuvendit të Republikës së Kosovës për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ai që të gjitha dokumentet relevante lidhur me Ligjin e kontestuar t'i dorëzojë në Gjykatë deri më 16 maj 2019.
11. Më 7 maj 2019, Sekretari i Përgjithshëm i Kuvendit të Kosovës dorëzoi dokumentet në vijim, në lidhje me kërkesën në shqyrtim: (1) Projektligjin nr. 06/L-010 për Noterinë, proceduar nga Qeveria në Kuvend më 12 tetor 2017; (2) Procesverbalin e Komisionit Funkcional për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, shqyrtim në parim i Projektligjit për Noterinë, më 14 nëntor 2017; (3) Raportin e Komisionit funksional për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, shqyrtim në parim i Projektligjit për Noterinë, më 14 nëntor 2017; (4) ftesën dhe rendin e ditës për Seancën plenare të Kuvendit të Republikës së Kosovës, shqyrtimi i parë i Projektligjit nr. 06/L-10 për Noterinë, më 23 nëntor 2017; (5) Transkriptin e Seancës plenare, shqyrtimi i parë i Projektligjit për Noterinë, më 23, 24, 29 dhe 30 nëntor 2017; (6) Procesverbalin e Seancës plenare, shqyrtimi i parë i Projektligjit për Noterinë, më 23, 24, 29 dhe 30 nëntor 2017; (7) Vendimin e Kuvendit të Republikës së Kosovës për miratimin në parim të Projektligjit për Noterinë, nr. 06-V-025, më 30 nëntor 2017; (8) Procesverbalin e Komisionit funksional për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, shqyrtim në parim i Projektligjit për Noterinë, më 7 qershor 2018; (9) Raportin me amendamente në Projektligjin për Noterinë të Komisionit funksional për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, shqyrtim në parim i Projektligjit për Noterinë, më 7 qershor 2018; (10) Procesverbalin e Komisionit funksional për Integritet Evropian, shqyrtimi i Projektligjit për Noterinë me amendamentet e Komisionit Funkcional, më 26 qershor 2018; (11) Raportin e Komisionit funksional për Integritet Evropian, shqyrtimi i Projektligjit për Noterinë me amendamentet e Komisionit Funkcional, më 26 qershor 2018; (12) Procesverbalin e Komisionit për Buxhet dhe Financa, shqyrtimi i Projektligjit për Noterinë me amendamentet e Komisionit funksional, më 20 qershor 2018; (13) Raportin e Komisionit për Buxhet dhe Financa, shqyrtimi i Projektligjit për Noterinë me amendamentet e Komisionit funksional, më 20 qershor 2018; (14) Procesverbalin e Komisionit për të Drejtat dhe Interesat e Komuniteteve dhe Kthim, shqyrtim i Projektligjit për Noterinë me amendamentet e Komisionit funksional, më 20 qershor 2018; (15) Raportin e Komisionit për të Drejtat dhe Interesat e Komuniteteve dhe Kthim, shqyrtim i Projektligjit për Noterinë me amendamentet e Komisionit funksional, më 20 qershor 2018; (16) Procesverbalin e Komisionit funksional për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, shqyrtim i raportit final të Projektligjit për Noterinë, më 26 qershor 2018; (17) Raportin final me amendamentet e propozuara në Projektligjin për Noterinë të Komisionit funksional për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, i proceduar për shqyrtim në Seancën plenare, më 26 qershor 2018; (18) Ftesën dhe rendin e ditës për Seancën plenare të Kuvendit të Republikës së Kosovës, shqyrtim i dytë i Projektligjit nr. 06/L-010 për Noterinë, më 23 nëntor 2018; (19) Transkriptin e Seancës plenare të Kuvendit të Republikës së Kosovës, shqyrtim i dytë i Projektligjit për Noterinë,

më 13, 14 dhe 23 nëntor 2018; (20) Procesverbalin e Seancës plenare, shqyrtimi i dytë i Projektligjit për Noterinë, më 13, 14, 20 shtator, 15 tetor 1, 2, 7, 23 nëntor, 21 dhjetor 2018; dhe (21) Ligjin nr. 06/L-010 për Noterinë.

12. Më 16 maj 2019, Kryetari i Odës së Noterëve sqaroi se nuk ka ndonjë koment shtesë jashtë kërkesës së dorëzuar nga parashtruesi i kërkesës dhe se në tërësi pajtohet se dispozitat e kontestuar ligjore janë kundër kushtetuese.
13. Më 20 maj 2019, Kolegji shqyrtues, pas shqyrtimit të raportit përmbledhës të gjyqtarit raportues, miratoi caktimin e masës së përkohshme deri më 20 korrik 2019.
14. Më 19 korrik 2019, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe paraqiti komentet e tij. Gjykata në përbërje të plotë gjithashtu paraqiti komentet e saj lidhur me raportin e gjyqtarit raportues dhe nxori vendimin për vazhdimin e masës së përkohshme për tre muaj, përkatësisht deri më 21 tetor 2019.
15. Më 29 korrik 2019, gjyqtari raportues i paraqiti Gjykatës në përbërje të plotë, raportin me komentet e renditura të bëra nga gjyqtarët në përbërje të plotë në seancën e kaluar.
16. Të njëjtën ditë, Gjykata në përbërje të plotë njëzëri vendosi që kërkesa është e pranueshme për shqyrtim.

Përmbledhja e fakteve

17. Më 23 nëntor 2018, Kuvendi i Republikës së Kosovës miratoi Ligjin e kontestuar. Më 26 dhjetor 2018, Ligji i kontestuar u publikua në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.
18. Më 19 prill 2019, parashtruesi i kërkesës parashtroi në Gjykatë kërkesën në të cilën kërkoi vlerësimin e kushtetutshmërisë së nenit 32 (paragrafi 2), nenit 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4) dhe nenit 76 (paragrafi 2) në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) të Ligjit të kontestuar.
19. Njëkohësisht, parashtruesi kërkoi nga Gjykata që të vendosë masën e përkohshme dhe të pezullojë zbatimin e neneve të kontestuar të Ligjit me qëllim që të evitohet shkaktimi i dëmeve të pariparueshme për subjektet e caktuara.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

20. Parashtruesi i kërkesës konteston nenet 32 (paragrafi 2), 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4) dhe 76 (paragrafi 2) në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) të Ligjit të kontestuar, duke pretenduar se nenet e përmendura janë në kundërshtim me nenin 5 [Gjuhët] dhe paragrafët 1 dhe 3, të nenit 46 [Mbrotjtja e Pronës] të Kushtetutës.
21. Konkretisht, sa i përket nenit 32 (paragrafi 2) të Ligjit të kontestuar, parashtruesi i kërkesës pretendon se *“dispozita kontestuese e nenit 32*

(paragrafi 1) të Ligjit për Noterinë i jep autorizime ushtruesit të një funksioni publik që të lëshojë dokumente edhe në gjuhë tjera, jashtë atyre që Kushtetuta i përcakton si gjuhë zyrtare, gjuhë zyrtare në nivel komune dhe në përdorim zyrtar, varësisht nga vlerësimi i njohjes së asaj gjuhe nga vetë noteri. Meqenëse Kushtetuta si gjuhë zyrtare i njeh vetëm gjuhën shqipe dhe serbe, kurse si gjuhë zyrtare në nivel komune dhe në përdorim zyrtar e njeh gjuhën turke, atë boshnjake dhe rome, dokumentet publike në Republikën e Kosovës nuk mund të lëshohen në gjuhë tjera. Prandaj, duket se neni 32, paragrafi 1, i Ligjit për Noterinë, në fjalinë e tij të dytë, ka bërë një tejkalim të dispozitës kushtetuese për gjuhët zyrtare në Republikën e Kosovës dhe, rrjedhimisht, është në kundërshtim me nenin 5 të Kushtetutës”.

22. Sa i përket nenit 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4) të Ligjit të kontestuar, parashtruesi i kërkesës pretendon se “sipas nenit 2 (paragrafi 4) të Ligjit për Noterinë, shërbimi i noterisë, pavarësisht se është një shërbim publik, megjithatë si veprimtari është biznes individual. Prandaj, nuk është e qartë se mbi çfarë baze ligji kërkon nga një biznes privat me autorizime publike që të kryejë veprimtari të caktuara pa pagesë, duke ndikuar në këtë mënyrë në uljen e të ardhurave të biznesit privat. [...] Duke qenë se me nenin 41 (paragrafi 1.3 dhe 1.4) të Ligjit për Noterinë cenohen të ardhurat e noterëve si biznese individuale, ekziston bazë për të vlerësuar se neni në fjalë paraqet shkelje të të drejtave pronësore të noterëve, të garantuara me nenin 46 (paragrafi 1 dhe 3) të Kushtetutës së Kosovës, i cili e garanton pronën dhe ndalon privimin arbitrar nga prona”.
23. Sa i përket nenit 76 (paragrafi 2) në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) të Ligjit të kontestuar, parashtruesi i kërkesës pretendon se “me ligjin e vjetër për noterinë, moshë deri në të cilën mund të ushtrohej funksioni i noterit ka qenë moshë 70 vjeç. Ligji i ri (Ligji nr. 06/ L-010 për Noterinë), në nenin 2 (paragrafi 7), këtë moshë e ulë në 65 vjeçare, sikurse edhe neni 22 (nëparagrafi 1.3). Neni 76 (paragrafi 2) e përcakton veprimin retroaktiv të dispozitës mbi përcaktimin e moshës deri kur mund të ushtrohet shërbimi i noterisë, duke përcaktuar se vetëm noterët të cilët e kanë mbushur moshën 65 vjeçare, në momentin e hyrjes në fuqi të ligjit, mund ta vazhdojnë shërbimin e noterisë edhe për dy vjet tjera. Nga kjo dispozitë kuptohet se të gjithë noterëve tjerë u ndërpritet shërbimi me arritjen e moshës 65 vjeçare, duke i përfshirë edhe noterët të cilët e kanë filluar shërbimin sipas ligjit të vjetër, i cili parashihte moshën 70 vjeçare si moshë e përfundimit të shërbimit. Duke qenë se shërbimi i noterisë është burim i të ardhurave për personat që e ushtrojnë këtë shërbim, duke i marrë parasysh edhe investimet materiale dhe në punë të noterëve për t’u certifikuar dhe për të shërbyer si noterë, si dhe pritshmëritë e tyre që nga momenti kur kanë aplikuar për noterë, është e qartë se një dispozitë e tillë me efekt prapaveprues është në kundërshtim jo vetëm me parimin e moszbatimit retroaktiv të ligjeve, që cenon rëndë sigurinë juridike të qytetarëve, por paraqet edhe cenim të të drejtave pronësore dhe të punës së noterëve të certifikuar gjër me hyrjen në fuqi të ligjit të ri”.
24. Parashtruesi i kërkesës shton se „në pajtim edhe me Aktgjykimin e Gjykatës Kushtetuese në lëndën KI 40/09, bazuar në praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, neni 76 (paragrafi 2) i Ligjit për Noterinë, me zbatimin retroaktiv të një kufizimi, përbën cenim të të drejtave pronësore të noterëve të licencuar, në kuptim të cenimit të investimeve të tyre materiale,

financiare dhe të punës, si dhe të të ardhurave të pritura, duke shkelur kështu nenin 46 (par. 1 dhe par. 3) të Kushtetutës, i cili e garanton pronën dhe ndalon privimin arbitrar nga prona”.

Pranueshmëria e kërkesës

25. Gjykata së pari shqyrton nëse kërkesa i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë, të parapara me Ligj dhe të specifikuara më tej me Rregullore të punës.
26. Së pari, Gjykata i referohet paragrafit 1 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës i cili përcakton “Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.
27. Përveç kësaj, Gjykata i referohet nënparagrafit (1) të paragrafit 2 të nenit 113 të Kushtetutës, i cili parasheh:

“2. Kuvendi i Kosovës, Presidenti i Republikës së Kosovës, Qeveria dhe Avokati i Popullit janë të autorizuar të ngrenë rastet në vijim:

(1) çështjen e përputhshmërisë së ligjeve, të dekreteve të Presidentit e të Kryeministrit dhe të rregulloreve të Qeverisë, me Kushtetutën.”

28. Gjykata gjithashtu i referohet paragrafit 4 të nenit 135 [Raportimi i Avokatit të Popullit], i cili parasheh: “Avokati i Popullit ka të drejtë të referojë çështje në Gjykatën Kushtetuese, në pajtim me dispozitat e kësaj Kushtetute”.
29. Në lidhje me këtë, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar që në Gjykatë ngre çështjen e përputhshmërisë së Ligjit të kontestuar në pajtim me nenin 113, paragrafi 2 të Kushtetutës.
30. Gjykata gjithashtu merr parasysh nenin 30 [Afatet] të Ligjit dhe rregullin 67 (4) të Rregullores së punës, të cilat parashikojnë që kërkesa duhet të dorëzohet brenda gjashtë (6) muajve pas hyrjes në fuqi të aktit të kontestuar.
31. Gjykata vëren se Ligji i kontestuar u botua në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës më 26 dhjetor 2018 dhe se parashtruesi e parashtroi kërkesën e tij në Gjykatë më 19 prill 2019.
32. Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh nenin 29 [Saktësimi i kërkesës] të Ligjit, i cili përcakton:

“1 Kërkesa e ngritura në pajtim me nenin 113 paragrafi 2 të Kushtetutës do të parashtrohen nga një e katërta (1/4) e deputetëve të Kuvendit të Republikës së Kosovës, nga Presidenti i Republikës së Kosovës, Qeveria ose nga ana e Avokatit të Popullit.

2. Kërkesa e ngritur kundër aktit të kontestuar sipas nenit 113 paragrafi 2 të Kushtetutës duhet të specifikojë, inter alia, nëse i tërë akti i kontestuar apo pjesë të veçanta të këtij akti konsiderohen të jene në kundërshtim me Kushtetutën.

3. Kërkesa do të specifikoj kundërshtimet e ngritura kundër kushtetutshmërisë së aktit të kontestuar.”

33. Gjykata gjithashtu i referohet rregullit 67 të Rregullores së punës, i cili parasheh:

Rregulli 67

„Kërkesa në pajtim me nenin 113.2 (1) dhe (2) të Kushtetutës dhe neneve 29 dhe 30 të Ligjit

(1) Kërkesa e parashtruar sipas këtij rregulli duhet të përmbushë kriteret e përcaktuara me nenin 113.2 (1) dhe (2) të Kushtetutës dhe me nenet 29 dhe 30 të Ligjit.

(2) Kur një kërkesë parashtrohet në pajtim me nenin 113.2 të Kushtetutës, pala e autorizuar duhet të tregojë, inter alia, nëse përmbajtja e plotë e aktit të kontestuar ose pjesë të caktuara dhe cilat pjesë të aktit të përmendur konsiderohen të jenë në papajtueshmëri me Kushtetutën.

(3) Kërkesa specifikon kundërshtimet e ngritura kundër kushtetutshmërisë së aktit të kontestuar.

(4) Kërkesa sipas këtij rregulli duhet të dorëzohet brenda një periudhe prej gjashtë (6) muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të aktit të kontestuar.”

34. Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës ka përmendur dispozitat përkatëse kushtetuese që pretendon se janë shkelur, gjithashtu i referohet dispozitave të Ligjit të kontestuar, të cilat ai i konsideron të papajtueshme me Kushtetutën dhe ka paraqitur dëshmi që mbështesin pretendimet e tij.
35. Në përfundim, Gjykata konstaton se parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar, ka identifikuar dispozitat e kontestuara të Ligjit të kontestuar, ka paraqitur pretendimet e tij kushtetuese, ka paraqitur dëshmi mbështetëse dhe ka dorëzuar kërkesën brenda afatit të caktuar.
36. Prandaj, Gjykata deklaron se kërkesa është e pranueshme.

Vlerësimi i meritave të kërkesës

37. Gjykata përsërit se parashtruesi i kërkesës e konteston kushtetutshmërinë e dispozitave të caktuara të Ligjit të kontestuar, përkatësisht nenet 32 (paragrafi 1), 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4) dhe 76 (paragrafi 2), në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) duke pretenduar se ato nuk janë në përputhje me nenin 5. [Gjuhët] dhe paragrafët 1 dhe 3 të nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës.
38. Në pajtim me pretendimet e parashtruesit të kërkesës, Gjykata do të lëshohet në vlerësimin e kushtetutshmërisë të secilit pretendim individualisht dhe do të analizojë veçmas të tre nenet e ligjit të kontestuar në mënyrë që të përcaktojë meritat e tyre.
39. Në fillim të vlerësimit të kushtetutshmërisë së pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, të cilat do të paraqiten ndaras në vazhdimin e raportit, Gjykata

rikujton që neni 2 i ligjit të kontestuar përcakton se çka është shërbimi i noterisë dhe noterët.

“Neni 2

Shërbimi i noterisë dhe noterët

Shërbimi i noterisë është shërbim publik, të cilin e ushtrojnë noterët e emëruar nga Ministri i Drejtësisë (më tej Ministri) sipas dispozitave të këtij ligji. Noterët janë të pavarur dhe të paanshëm në ushtrimin e shërbimit të noterisë”

40. Gjykata vëren se noteria nuk është kategori kushtetuese, por se kompetenca dhe të drejtat e saj rregullohen me ligj. Noteria sipas ligjit, është një profesion autonom dhe i pavarur në fushën e së drejtës të cilit i është besuar autorizimi publik për të përpiluar dokumente për çështjet ligjore dhe fakte të tjera të rëndësishme për qarkullimin e të hollave, mallrave dhe shërbimeve, si dhe për të kryer disa procedura gjyqësore në cilësinë e komisionarit të gjykatës.

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së nenit 32 (paragrafi 1) të ligjit të kontestuar

41. Gjykata rikujton se, sa i përket nenit 32 (paragrafi 1) i ligjit të kontestuar, parashtuesi i kërkesës pretendon *„Dispozita kontestuese e nenit 32 (paragrafi 1) të Ligjit për Noterinë i jep autorizime ushtruesit të një funksioni publik që të lëshojë dokumente edhe në gjuhë tjera, jashtë atyre që Kushtetuta i përcakton si gjuhë zyrtare, gjuhë zyrtare në nivel komune dhe në përdorim zyrtar, varësisht nga vlerësimi i njohjes së asaj gjuhë nga vetë noteri. Megjithatë Kushtetuta si gjuhë zyrtare i njeh vetëm gjuhën shqipe dhe serbe, kurse si gjuhë zyrtare në nivel komune dhe në përdorim zyrtar e njeh gjuhën turke, atë boshnjake dhe rome, dokumentet publike në Republikën e Kosovës nuk mund të lëshohen në gjuhë tjera. Prandaj, duket se neni 32, paragrafi 1, i Ligjit për Noterinë, në fjalinë e tij të dytë, ka bërë një tejkallim të dispozitës kushtetuese për gjuhët zyrtare në Republikën e Kosovës dhe, rrjedhimisht, është në kundërshtim me nenin 5 të Kushtetutës.”*
42. Gjykata vëren se neni 32 i kontestuar (paragrafi 1) i Ligjit të kontestuar parasheh:

Neni 32

“Përdorimi i gjuhës në dokumentet noteriale

1. Të gjitha dokumentet noteriale lëshohen në gjuhën shqipe apo serbe varësisht nga gjuha që njihet më mirë nga noteri që lëshon aktin. Dokumentet noteriale mund të lëshohen edhe në gjuhët tjera, në rastet kur noteri merr përgjegjësi personale juridike lidhur me njohjen e saj, [...]”

43. Gjithashtu, Gjykata vëren se dispozita e nenit 5 [Gjuhët] të Kushtetutës në pjesën përkatëse, parasheh si më poshtë:

“Neni 5 [Gjuhët]

1. *Gjuhët zyrtare në Republikën e Kosovës janë Gjuha Shqipe dhe Gjuha Serbe.*
 2. *Gjuha Turke, Boshnjake dhe ajo Rome kanë statusin e gjuhëve zyrtare në nivel komune ose do të jenë në përdorim zyrtar në cilindo nivel në pajtim me ligj”.*
44. Duke vlerësuar nenin 32 paragrafi 1 të Ligjit të kontestuar, Gjykata së pari vëren se parashtruesi i kërkesës konsideron se paragrafi 1 i përmendur nuk është në përputhje me nenin 5 [Gjuhët] të Kushtetutës. Megjithatë, Gjykata gjithashtu vëren se neni 32 i kontestuar i ligjit të kontestuar përmban 3 paragrafë, të cilat së bashku përbëjnë një pjesë integrale të nenit 32 të kontestuar të Ligjit, dhe se vetëm pas leximit të tre paragrafëve të nenit 32 të ligjit të kontestuar, jepet një pasqyrë e qartë e esencës dhe kuptimit të tij.
45. Në lidhje me këtë, në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje që t'i përgjigjet kërkesës së parashtruesit, Gjykata e konsideron të nevojshme të tregojë dhe analizojë në raport të 3 paragrafët e nenit 32 të ligjit të kontestuar:

“Neni 32

Përdorimi i gjuhës në dokumentet noteriale

1. *Të gjitha dokumentet noteriale lëshohen në gjuhën shqipe apo serbe varësisht nga gjuha që njihet më mirë nga noteri që lëshon aktin. Dokumentet noteriale mund të lëshohen edhe në gjuhët tjera, në rastet kur noteri merr përgjegjësi personale juridike lidhur me njohjen e saj,*
 2. *Në nivelin komunal ku gjuhët kanë statusin e gjuhëve zyrtare ose janë në përdorim zyrtar në cilindo nivel në pajtim me ligjin, palët kanë të drejtë të kërkojnë nga noteri që t’ju lëshoj një kopje të dokumentit noterial në gjuhën të cilën ata e dëshirojnë. Kjo kopje do të konsiderohet si dokument noterial sipas paragrafit 1. të këtij neni.*
 3. *Nëse ndonjëra nga palët nuk e kupton gjuhën në të cilin përpilohet akti apo nëse atë e kërkon pala, në përpilimin e dokumentit noterial duhet të merr pjesë përkthyesi. Në fund të dokumentit noterial noteri duhet të shënojë se pjesëmarrësit i është përkthyer teksti i aktit”.*
46. Gjykata nga neni i cituar 32 paragrafët 1, 2 dhe 3 të ligjit të kontestuar, vëren se organi ligjvënës në vetë titullin e nenit 32 ka theksuar *„Përdorimi i gjuhës në dokumentet noteriale“*, ndërsa në paragrafët 1, 2 dhe 3, ai jep udhëzime, rregullon të drejtat dhe obligimet, si dhe mënyrën në të cilën ato realizohen.
47. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se për parashtruesin e kërkesës në lidhje me nenin 32 është i kontestuar fakti se organi legjislativ *“autorizon zyrtarët publikë për të lëshuar dokumente në gjuhë të tjera, përveç atyre të specifikuara në Kushtetutë si gjuhë zyrtare”.*
48. Gjykata rikujton se pikërisht autorizimi kushtetues i organit legjislativ të përcaktojë të drejtat dhe detyrimet, dhe kjo nënkupton edhe autorizimin e tij për të ndryshuar përmbajtjen e të drejtave dhe detyrimeve, ku organi legjislativ është i detyruar të respektojë kërkesat e vendosura para tij nga Kushtetuta, sidomos ato që rrjedhin nga parimi i sundimi i ligjit dhe ato me të cilat mbrohen të mirat dhe vlerat kushtetuese të caktuara.

49. Duke shqyrtuar paragrafin 1 të nenit 32 të ligjit të kontestuar, Gjykata vëren se ligjvënësi, në pjesën e parë të paragrafit 1 pikërisht parasheh lëshimin e dokumenteve noteriale në gjuhën kushtetuese në pajtim me nenin 5 të Kushtetutës, ndërsa në pjesën e dytë të paragrafit 1 parasheh vetëm një “mundësi” të lëshimit të një dokumenti noterial edhe në gjuhë të tjera, por vetëm kur një noter publik merr përsipër përgjegjësinë ligjore për lëshimin e tij. Prandaj, Gjykata është e mendimit se me paragrafin e lartcekur nuk shkelen të drejtat ose obligimet që dalin nga fushëveprimi i nenit 5 të Kushtetutës.
50. Më tej, Gjykata, pasi shqyrtoi paragrafin 2 të nenit 32 të ligjit të kontestuar, gjithashtu konkludoi se nuk është në kundërshtim me frymën e Kushtetutës dhe kjo për arsye se, sipas paragrafit 2, ligjvënësi parasheh obligimin që të gjithë ushtruesit e funksioneve noteriale duhet të lëshojnë dokumente noteriale në ato gjuhë, në të cilat palët konsiderojnë se kanë të drejtë sipas nenit 5 të Kushtetutës.
51. Sa i përket paragrafit 3 të nenit 32 të ligjit të kontestuar, Gjykata vëren se ligjvënësi e ka kuptuar kompleksitetin e nenit 5 të Kushtetutës në kuptim të zbatimit të tij në Republikën e Kosovës dhe për këtë qëllim, në paragrafin 3 ai ka paraparë një mekanizëm i cili mundëson krijimin e një situatë që kontribuon në parimin e respektimit të të drejtave nga neni 5 i Kushtetutës. Më konkretisht, ligjvënësi në paragrafin 3 parasheh që *“Nëse ndonjëra nga palët nuk e kupton gjuhën në të cilin përpilohet akti apo nëse atë e kërkon pala, në përpilimin e dokumentit noterial duhet të merr pjesë përkthyesi”*.
52. Gjykata është e mendimit se pikërisht paragrafi 3 i nenit 32 të ligjit të kontestuar parashikon detyrimin ligjor, si për noterin publik i cili harton një dokument noterial që mund të prodhojë pasoja juridike, po ashtu edhe siguri juridike edhe për palën, e cila, nëse nuk e kupton gjuhën në të cilën përpilohet dokumenti, ka të drejtë për një përkthyes, i cili do t'i mundësojë asaj të kuptojë përmbajtjen e të njëjtit, dhe me këtë të gjitha palët në procedurë para noterit vendosen në pozitë të barabartë.
53. Një zgjidhje e tillë ligjore sipas nenit 32 të ligjit të kontestuar, sipas mendimit të Gjykatës dhe në pajtim me nenin 5 të Kushtetutës, i cili parasheh detyrimin që ushtruesit e funksioneve noteriale të lëshojnë dokumente publike në gjuhët kushtetuese, shqipe dhe serbe dhe, nëse palët e kërkojnë, ata janë të obliguar t'i lëshojnë ato edhe në gjuhën turke, boshnjake ose rome, të cilat kanë statusin e gjuhëve zyrtare në nivel komunal.
54. Në bazë të lartcekurave, Gjykata konsideron se paragrafët 1.2 dhe 3 të nenit 32 të Ligjit të kontestuar i zgjerojnë të drejtat e gjuhës, por duke bërë kështu, ushtruesve të funksioneve noteriale nuk u vendosen drejtpërdrejt detyrime të reja, por se ato në nenin 32 paraqiten ekskluzivisht si *“mundësi”* dhe se zbatimi dhe realizimi i tyre do të varet nga secili ushtrues i funksioneve noteriale individualisht.
55. Gjykata, në bazë të asaj që u tha më sipër, konstaton se me një analizë të hollësishme të paragrafëve 1, 2 dhe 3 të nenit 32 të ligjit të kontestuar ka gjetur se ligjvënësi nuk ka cenuar asnjë të drejtë apo vendosur ndonjë detyrim përtej fushëveprimit të nenit 5 të Kushtetutës në ndonjërin nga paragrafët e mësipërm

dhe në pajtim me këtë, Gjykata konkludon se neni 32 i ligjit të kontestuar nuk është në kundërshtim me nenin 5 të Kushtetutës.

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së nenit 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4) të ligjit të kontestuar

56. Në këtë kontekst, Gjykata rikujton që, sa i përket nenit 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4) të ligjit të kontestuar, parashtruesi i kërkesës pretendon se: *„sipas nenit 2 (paragrafi 4) të Ligjit për Noterinë, shërbimi i noterisë, pavarësisht se është një shërbim publik, megjithatë si veprimtari është biznes individual. Prandaj, nuk është e qartë se mbi çfarë baze ligji kërkon nga një biznes privat me autorizime publike që të kryejë veprimtari të caktuara pa pagesë, duke ndikuar në këtë mënyrë në uljen e të ardhurave të biznesit privat. [...] Duke qenë se me nenin 41 (paragrafi 1.3 dhe 1.4) të Ligjit për Noterinë cenohen të ardhurat e noterëve si biznese individuale, ekziston bazë për të vlerësuar se neni në fjalë paraqet shkelje të të drejtave pronësore të noterëve, të garantuara me nenin 46 (paragrafi 1 dhe 3) të Kushtetutës së Kosovës, i cili e garanton pronën dhe ndalon privimin arbitrar nga prona”.*
57. Sa i përket këtyre pretendimeve, Gjykata së pari rikujton se ligji i përcakton qartë noterët si nëpunës publikë, siç është sqaruar nga gjykata në paragrafët 38 dhe 39 të raportit, prandaj, pretendimet se është në pyetje biznesi privat janë të pabazuara dhe gjykata nuk do të merret me to.
58. Përveç kësaj, duke pasur parasysh pretendimet tjera të parashtruesit të kërkesës se me nenin 41, paragrafët 1.3 dhe 1.4 të Ligjit të kontestuar shkelen të drejtat e ushtruesve të funksioneve noteriale, të cilat mbrohen me nenin 46 të Kushtetutës, Gjykata rikujton se neni 41 i kontestuar (paragrafët 1.3 dhe 1.4) të Ligjit të kontestuar parasheh:

„Neni 41

Solemnizimi i dokumenteve të hartuara nga pala apo përfaqësuesi i tij [...]

[...]

1.3. dhënia e pëlqimit nga bashkëshorti për mosregjistrim të pronës së përbashkët në emër të dy (2) bashkëshortëve, të bëhet me pëlqim të veçantë, jo përmes kontratës, pa kosto financiare;

1.4. dhënia e pëlqimit të serishëm, pas një periudhe të caktuar kohore, për të njëjtën pronë, nga bashkëshorti që ka hequr dorë më parë për regjistrimin e pronës së përbashkët, në emër të dy bashkëshortëve, të bëhet pa ndonjë tarifë shtesë financiare, me kusht që kjo procedurë të bëhet për lëndën/pronën e njëjtë, tek i njëjti noter dhe tek i njëjti përfaqësues ligjor i palës;

[...]“

59. Gjithashtu, Gjykata vëren se dispozita e nenit 46 [Mbrotja e Pronës] paragrafët 1 dhe 3 parasheh:

„Neni 46 [Mbrotja e Pronës]

1. E drejta e pronës është e garantuar.

[...]

3. Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëjë ekspropriimin e pronës nëse ky ekspropriim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave eksproprijohet“.

60. Gjykata po ashtu rikujton dispozitat e nenit 1 të Protokollit 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ), ku thuhet:

Neni 1 i Protokollit 1 „Mbrojtja e pronës “

“Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë së tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare.

Megjithatë, dispozitat e mëparshme nuk çenojnë të drejtën e Shteteve për të zbatuar ligje, që ato i çmojnë të nevojshme për të rregulluar përdorimin e pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose të kontributeve ose të gjobave të tjera”.

61. Gjykata, pas shqyrtimit të paragrafëve 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të Ligjit të kontestuar, konstatoi se ligjvënësi kishte parashikuar dy lloje të punëve juridike për të cilat ushtruesit e funksionit noterial nuk do të kompensohen, përkatësisht nuk do kenë mundësinë që sipas tarifës financiare, të paguhen për punën e tyre pasi ato të jenë kryer.
62. Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës pikërisht ato punë juridike për të cilat në pajtim me paragrafët 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të ligjit të kontestuar, ushtruesit e funksioneve noteriale, nuk mund të paguhen, i sheh si bazë për shkelje të pretenduar të nenit 46 të Kushtetutës.
63. Për më tepër, parashtruesi i kërkesës në mbështetje të pretendimit të tij për shkelje të nenit 46 të Kushtetutës e thekson faktin se “shërbimi i noterisë, pavarësisht se është një shërbim publik, megjithatë si veprimtari është biznes individual. Prandaj, nuk është e qartë se mbi çfarë baze ligji kërkon nga një biznes privat me autorizime publike që të kryejë veprimtari të caktuara pa pagesë, duke ndikuar në këtë mënyrë në uljen e të ardhurave të biznesit privat”.
64. Lidhur me pretendimet e parashtruesit të kërkesës për shkeljen e së drejtës pronësore, Gjykata rikujton që përmbajtja e rregullave që e përbëjnë të drejtën e gëzimit paqësor të pronës është paraqitur në vendimet e shumta të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: GJEDNJ). Sipas interpretimit të GJEDNJ-së, kjo e drejtë bazohet në tri rregulla (shih vendimet e GJEDNJ-së, James dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar, i 2 shkurtit 1986, Seria A nr. 98, f. 29-30, paragrafi 37, Asmundsson kundër Islandës, kërkesa nr. 60669 2000, paragrafi 39), dhe ato janë:

– rregulli i parë (paragrafi i parë i nenit 1, fjalia e parë), i cili ka një karakter të përgjithshëm, përcakton parimin e gëzimit paqësor të pronës së një personi fizik ose juridik;

– rregulli i dytë (paragrafi i parë i nenit 1, fjalia e dytë) ka për objekt mundësinë e privimit të së drejtës për gëzimin paqësor të pronës, në kushte të caktuara;

– rregulli i tretë (paragrafi i dytë i nenit 1) ua njeh shteteve nënshkruese të KE-së, ndër të tjera, të drejtën për të kontrolluar ose kufizuar përdorimin e pronës në përputhje me interesin e përgjithshëm.

65. Rregulli i dytë dhe i tretë që mundësojnë privimin ose kufizimin e të drejtës për gëzim paqësor të pronës duhet të interpretohen në bazë të një parimi të përgjithshëm me të cilin përcaktohet e drejta e çdo individ (fizik ose juridik) në gëzim paqësor të pronës.
66. Gjykata, duke vlerësuar bazueshmërinë e pretendimeve të parashtruesit të kërkesës së ushtruesve të funksionit të noterit, me paragrafët 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të ligjit të kontestuar u shkelen të drejtat nga neni 46 i Kushtetutës në lidhje me gëzimin paqësor të pronës, si dhe me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së, konstaton se pretendimet e parashtruesit të kërkesës në rastin konkret nuk kualifikohen në pretendimet për shkelje të pretenduar të së drejtës për gëzimin paqësor të pronës nga neni 1 i Protokollit 1, paragrafi 1 i nenit 1 (fjalia e parë), por që këto pretendime më tepër mund të klasifikohen në kufizimet e përmendura në paragrafin 2 të nenit 1 të Protokollit 1 (fjalia e parë) të KEDNJ-së.
67. Rrjedhimisht, duke pasur parasysh se kufizimet e të drejtës pronësore të parashtruesit të kërkesës pretendohet të jenë krijuar në bazë të paragrafëve 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të Ligjit të kontestuar, Gjykata duhet të analizojë dhe të shqyrtojë nëse ligjvënësi me zgjidhjen e paraparë ligjore në paragrafët 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të Ligjit të kontestuar ka zvogëluar/kufizuar të drejtat pronësore të ushtruesve të funksionit të noterit.
68. Gjykata rikujton praktikën e GJEDNJ-së sipas së cilës kufizimet e të drejtës pronësore, të cilat përbëjnë përmbajtjen e rregullit të dytë të rregullave themelore të sipërpërmendura janë të justifikuara (legjitime):

“(1) nëse ato janë të ligjshme, përkatësisht të përcaktuara me ligjin e shtetit palë, pasi kjo siguron sundimin e ligjit, i cili duhet të jetë një parim i natyrshëm në të gjitha dispozitat e Konventës (në këtë mënyrë, për shembull, ka arsyetuar GJEDNJ në rastin Iatridis kundër Greqisë, kërkesa nr. 31107/96, paragrafi 58, 1999-II, Wieczorek kundër Polonisë, kërkesa nr. 18176/2005, par. 58);

(2) nëse ato janë bërë për të arritur një qëllim legjitim, përkatësisht në interesin publik ose të përgjithshëm; nocioni i “interesit publik” është i gjerë dhe në këtë mënyrë, me rastin e kufizimit të disa përfitimeve sociale, duhet të merren parasysh faktorët ekonomikë dhe socialë të shtetit të dhënë

(gjykata rikujton se një arsyetim i tillë është dhënë në rastin Wieczorek kundër Polonisë, nr. i kërkesës 18176/2005, paragrafi 59) dhe

(3) nëse ato janë proporcionale, që do të thotë se e drejta e individit për gëzimin paqësor të pronës duhet të matet me interes të përgjithshëm, gjegj. me qëllimet që duhet të arrihen për të mirën e përbashkët: “proporcionaliteti nuk do të arrihet nëse individit në fjalë i është vënë barrë e madhe” (Sporrong dhe Lönnroth kundër Suedisë, vendimi i 23 shtatorit 1982, paragrafi 69-74, Seria A nr. 52 , Wieczorek kundër Polonisë, nr. 18176/2005, para. 60)”.

69. Në dritën e sa më sipër, Gjykata vëren se, sa i përket rregullit të parë, nëse kufizimet e pretenduara mbi të drejtat pronësore janë në përputhje me ligjin, së pari vëren se ligjvënësi në nenin 41 të ligjit të kontestuar ka paraparë që:

„1.3. dhënia e pëlqimit nga bashkëshorti për mosregjistrim të pronës së përbashkët në emër të dy (2) bashkëshortëve, të bëhet me pëlqim të veçantë, jo përmes kontratës, pa kosto financiare;

1.4. dhënia e pëlqimit të serishëm, pas një periudhe të caktuar kohore, për të njëjtën pronë, nga bashkëshorti që ka hequr dorë më parë për regjistrimin e pronës së përbashkët, në emër të dy bashkëshortëve, të bëhet pa ndonjë tarifë shtesë financiare, me kusht që kjo procedurë të bëhet për lëndën/pronën e njëjtë, tek i njëjti noter dhe tek i njëjti përfaqësues ligjor i palës;
[...]“

70. Nga kjo rrjedh se kufizimet e pretenduara kanë rezultuar nga paragrafët 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të Ligjit të kontestuar dhe prandaj janë të ligjshme dhe jo arbitrare.
71. Sa i përket rregullit të dytë, a janë bërë ato kufizime për të arritur një qëllim legjitim, gjegj. në interes publik ose të përgjithshëm, Gjykata thekson se çdo ndërhyrje e një autoriteti publik në gëzimin paqësor të pronës mund të justifikohet vetëm nëse i shërben një interesi publik legjitim (ose të përgjithshëm).
72. Përveç kësaj, Gjykata rikujton që autoriteti ose ligjvënësi kombëtar, për shkak të njohurive të drejtpërdrejta të shoqërisë dhe nevojave të saj, është në një pozitë të tillë, që mund të vendosë se çfarë është “në interesin publik”. Megjithatë, kur përcaktohet se çfarë është “në interesin publik”, autoriteti kombëtar, përkatësisht ligjvënësi është i obliguar të bëjë një vlerësim fillestar të ekzistencës së një problemi me interes publik që justifikon masat që pengojnë gëzimin paqësor të pronës (shih *Terazzi Srl kundër Italisë*, nr. 27265/95 , paragrafi 85, 17 tetor 2002 dhe *Elia Srl kundër Italisë*, nr. 37710/97, § 77, KEDNJ 2001-IKS).
73. Në rastin konkret, Gjykata vëren se ligjvënësi, duke ndjekur trendët bashkëkohorë në një shoqëri demokratike, dhe me qëllim të promovimit dhe përmirësimit të të drejtave pronësore të të dy gjinive, me zgjidhjet ligjore në nenin 41 të Ligjit të kontestuar në paragrafët 1.3 dhe 1.4 kanë paraparë saktësisht masën në të cilën ushtruesit e funksioneve të noterit duhet të kryejnë disa punë

të caktuara juridike pa kompensim monetar, me çka arrihet në përfundimin se zgjidhja ligjore e paraparë ka gjithashtu baza të arsyeshme për të ndjekur një qëllim të caktuar.

74. Sa i përket rregullit të tretë nëse kufizimet e pretenduara nga paragrafët 1.3 dhe 1.4 të ligjit të kontestuar janë proporcionale, Gjykata thekson se kufizimet e parapara në paragrafët e mësipërm parashikojnë ekskluzivisht kufizime për dy veprime juridike që ushtruesit e funksioneve të noterit duhet të caktojnë, duke ushtruar funksionin e tyre publik, të cilat i kanë në pajtim me ligjin.
75. Për më tepër, me zgjidhjen ligjore nuk parashihet detyrimi që ushtruesit e funksioneve të noterit të kryejnë të gjitha punët juridike që, sipas ligjit të aplikueshëm, mund t'i kryejnë pa kompensim monetar. Me këtë mund të konkludohet se zgjidhja e parashikuar ligjore në paragrafët 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të ligjit të kontestuar nuk përbën një barrë të tepruar për ushtruesit e funksionit të noterit, sepse është në përpjesëtim të arsyeshëm me qëllimin që duhet të arrihet.
76. Gjykata vlerëson se në zgjidhjen ligjore të nenit 41, paragrafët 1.3 dhe 1.4 ekziston një proporcionalitet ndërmjet interesit të përgjithshëm dhe mbrojtjes së të drejtave të individit dhe se barra e imponuar ushtruesve të funksionit të noterit nuk është as e tepruar dhe as joproporcionale.
77. Bazuar në të gjitha sa më sipër, Gjykata konkludon se paragrafët 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të ligjit të kontestuar nuk janë në kundërshtim dhe nuk ua shkelin ushtruesve të funksionit të noterit të drejtat nga neni 46 i Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së.

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së nenit 76 (paragrafi 2) në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) i ligjit të kontestuar

78. Në këtë kontekst, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës si shkelje primare në kërkesë përmend nenin 76 (paragrafi 2) të ligjit të kontestuar, megjithatë, të njëjtën kohë, i referohet edhe nenit 2 (paragrafi 7) dhe nenit 22 (paragrafi 1.3) të ligjit të kontestuar.
79. Prandaj, Gjykata rikujton se nenet 76 (paragrafi 2), në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe 22 (paragrafi 1.3) të ligjit të kontestuar theksojnë:

“Neni 76 Aktet nënligjore

[...]

2. Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, noterët që kanë mbushur moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeç vazhdojnë të ushtrojnë funksionin e noterit edhe për dy (2) vite”.

Neni 2 Shërbimi i noterisë dhe noterët

[...]

7. Noteri mund ta ushtroj shërbimin e noterisë deri në moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare, nëse nuk paraqiten shkaqet e pushimit të detyrës së noterit nga nenet 22, 23, 24 dhe 25 të këtij ligji”

Neni 22 Arsytet për pushimin e shërbimit të noterit

[...]

“1.3. me arritjen e moshës gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare”..

80. Nga të lartcekurat rrjedh se neni 2 (paragrafi 7) i ligjit të kontestuar merret me çështjet e ndërprerjes së shërbimit, si dhe arsyet e veçanta që mund të ndikojnë në ndërprerjen e shërbimit të noterëve publikë, ndërsa neni 22 (paragrafi 1.3) përcakton moshën për ndërprerjen e veprimtarisë së noterëve.
81. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se tri nenet e lartpërmendura të ligjit të kontestuar janë të kushtëzuar reciprokisht dhe lidhen drejtpërsëdrejti me thelbin e pretendimeve ankimore të parashtruesit të kërkesës, dhe në pajtim me këtë Gjykata do të analizojë të tri nenet e ligjit të kontestuar si pjesë përbërëse të pretendimeve ankimore të parashtruesit të kërkesës.
82. Gjykata sërish përsërit pretendimet e parashtruesit të kërkesës përkitazi me nenin 76 (paragrafi 2) në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3): *“Me ligjin e vjetër për noterinë, mosha deri në të cilën mund të ushtrohej funksioni i noterit ka qenë mosha 70 vjeç. Ligji i ri (Ligji nr. 06/ L-010 për Noterinë), në nenin 2 (paragrafi 7), këtë moshë e ulë në 65 vjeçare, sikurse edhe neni 22 (nënpagrafi 1.3). Neni 76 (paragrafi 2) e përcakton veprimin retroaktiv të dispozitës mbi përcaktimin e moshës deri kur mund të ushtrohet shërbimi i noterisë, duke përcaktuar se vetëm noterët të cilët e kanë mbushur moshën 65 vjeçare, në momentin e hyrjes në fuqi të ligjit, mund ta vazhdojnë shërbimin e noterisë edhe për dy vjet tjera. Nga kjo dispozitë kuptohet se të gjithë noterëve tjerë u ndërpritet shërbimi me arritjen e moshës 65 vjeçare, duke i përfshirë edhe noterët të cilët e kanë filluar shërbimin sipas ligjit të vjetër, i cili parashihte moshën 70 vjeçare si moshë e përfundimit të shërbimit[...]. Duke qenë se shërbimi i noterisë është burim i të ardhurave për personat që e ushtrojnë këtë shërbim, duke i marrë parasysh edhe investimet materiale dhe në punë të noterëve për t’u certifikuar dhe për të shërbyer si noterë, si dhe pritshmëritë e tyre që nga momenti kur kanë aplikuar për noterë, është e qartë se një dispozitë e tillë me efekt prapaveprues është në kundërshtim jo vetëm me parimin e moszbatimit retroaktiv të ligjeve, që cenon rëndë*

sigurinë juridike të qytetarëve, por paraqet edhe cenim të të drejtave pronësore dhe të punës së noterëve të certifikuar gjër me hyrjen në fuqi të ligjit të ri”.

83. Parashtruesi i kërkesës shton “se në pajtim me vendimin e Aktgjykimit të Gjykatës Kushtetuese në rastin KI 40/09, në pajtim me praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, nenin 76 (paragrafi 2) të Ligjit për Noterinë me zbatimin retroaktiv të kufizimeve përbën shkelje të të drejtave pronësore të noterëve të licencuar në kuptimin e shkeljes së investimeve materiale, financiare dhe të punës si dhe të hyrave të pritura, duke shkelur kështu nenin 46 (paragrafët 1 dhe 3) të Kushtetutës së Kosovës që garanton pronën dhe ndalon privimin arbitrar të pronës”.
84. Gjykata fillimisht paraqet qëndrimin e saj se për të nuk është kontestues fakti se me ligjin e vjetër për noterinë është rregulluar që noterët, në ditën kur i mbushin 70 (shtatëdhjetë) vjet shkojnë në pension. Po ashtu, për Gjykatën nuk është kontestues fakti se me zgjidhjen e re ligjore, dispozitat kalimtare dhe përfundimtare, të nenit 76, paragrafi 2 të Ligjit të kontestuar parashihet se noterët shkojnë në pension në ditën kur i mbushin 65 (gjashtëdhjetë e pesë) vjet. Me këto norma kalimtare parashihet mundësia e vazhdimit të funksionit të noterëve edhe për 2 vjet. Këto dispozita kalimtare të nenit 76, paragrafi 2 kanë të bëjnë vetëm me ata noterë të cilët i kanë mbushur 65 (gjashtëdhjetë e pesë) vjet në ditën e hyrjes në fuqi të ligjit të ri për noterët. Me këto norma kalimtare jepet mundësia ligjore që ata noterë të cilët e kanë kaluar moshën 65 (gjashtëdhjetë e pesë) vjeçare, kanë të drejtë të punojnë edhe 2 (dy) vjet në funksionin e noterëve, gjegjësisht më së shumti deri në moshën 70 (shtatëdhjetë) vjeçare, siç ishte paraparë me zgjidhjen e ligjit të vjetër.
85. Në bazë të të gjitha pretendimeve të bëra nga parashtruesi i kërkesës, mund të konkludohet se dyshimet kryesore në lidhje me shkeljen e të drejtës në pronë lidhen me çështjen e “pritjeve legjitime”, të cilat ushtruesit e funksioneve noteriale i kanë pasur duke marrë funksionin të noterit në pajtim me ligjin e vjetër, dhe se me zgjidhjen e re ligjore në paragrafin 2 të nenit 76 të ligjit të kontestuar, nuk do të realizohet si e tillë, duke shkelur të drejtat e tyre të garantuara me nenin 46 të Kushtetutës dhe nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së, si dhe me zbatimin retroaktiv të zgjidhjes së re ligjore në lidhje me moshën e daljes në pension të ushtruesve të funksioneve noteriale.
86. Prandaj, Gjykata në vazhdim do të merret veçmas me pretendimet e parashtruesit të kërkesës lidhur me i) konceptin e “pritjeve legjitime” lidhur me të drejtën e pronës dhe ii) aplikimin retroaktiv të zgjidhjes së re ligjore lidhur me moshën e daljes në pension të ushtruesve të funksioneve noteriale.

i) Koncepti i pritjeve legjitime lidhur me të drejtën e pronës

87. Gjykata rikujton se bazuar në jurisprudencën e GJEDNJ-së, koncepti i pronës (*possessions*) i përmendur në pjesën e parë të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së ka kuptim autonom që nuk kufizohet në pronësi të të mirave materiale dhe është i pavarur nga klasifikimi formal nga e drejta vendore: disa të drejta dhe interesa tjera që janë vlera (*assets*) gjithashtu mund të konsiderohen si të “drejta pronësore” (*property rights*) dhe rrjedhimisht

“pronë” (*possessions*) për qëllime të kësaj dispozite. Çështja që duhet vlerësuar në secilin rast është nëse rrethanat e rastit, shikuar në tërësi, i akordojnë parashtruesit titull ndaj një interesi material të mbrojtur me nenin 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 (shih *Rastin Broniowski kundër Polonisë* [DHM], ankesë nr. 31443/96, paragrafi 129).

88. Neni 46 i Kushtetutës dhe neni 1 i Protokollit Nr. 1 të KEDNJ-së zbatohet vetëm ndaj pronës ekzistuese të personit. Prandaj, fitimi i ardhshëm nuk mund të konsiderohet pronë përveç nëse tashmë është fituar ose është pa asnjë “mëdyshje i pagueshëm”. Veç kësaj, shpresa për “rigjallërim” (*revive*) të së drejtës ndaj pronës së humbur kohë më parë (*long-extinguished property*) nuk mund të konsiderohet pronë; e njëjta vlen dhe për pretendimin e kushtëzuar që ka skaduar i rrjedhë e dështimit për ta përmbushur atë kusht (shih *Rastin Gratzinger dhe Gratzingerova kundër Republikës Çeke* (Aktvendim) [DHM], ankesë nr. 39794/98, paragrafi 69).
89. Megjithatë, në disa rrethana, “pritjet legjitime” (*legitimate expectation*) për të fituar një “vlerë” (*asset*) po ashtu mund të gëzojë mbrojtje nga neni 46 në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1. Prandaj, kur një interes pronësor shprehet në formë të pretendimit, personit që i është veshur ai interes mund të konsiderohet se ka “pritje legjitime” nëse për atë interes ka bazë të mjaftueshme në të drejtën vendore, për shembull kur ka jurisprudencë të konsoliduar të gjykatave vendore që konfirmojnë ekzistencën e tij (shih *Rastin Kopecky kundër Sllovakisë* [DHM], ankesë nr. 44912/98, paragrafi 52). Mirëpo, asnjë pritje legjitime nuk mund të thuhet se është ngritur në rastet ku ka mosmarrëveshje lidhur me zbatimin dhe interpretimin e drejtë të së drejtës vendore dhe ku më pas pretendimet e parashtruesit janë refuzuar nga gjykatat vendore (Ibidem, *Kopecky*, paragrafi 50).
90. Bazuar në sa më sipër, rrjedh se doktrina e pritjes legjitime vjen në shprehje vetëm kur, nga rrethanat e rastit, është e qartë se parashtruesi nuk ka “pronë ekzistuese” dhe më pas shqyrtohet nëse personi ka ndonjë “të mirë” (“*asset*”) në lidhje me të cilën mund të thuhet se ka pritje legjitime që ai do të jetë në gjendje ta gëzojë atë. (Shih aktgjykimin e GJEDNJ-së *Kopecký kundër Sllovakisë* të 28.9.2004, kërkesa nr. 44912/98, para. 40, 41, 42).
91. Gjykata gjithashtu thekson se nga praktika gjyqësore e GJEDNJ-së mund të konkludohet se doktrina e pritjeve legjitime vlerësohen brenda një konteksti nëse pritjet legjitime mbështeten në një akt juridik të pushtetit (baza e pritjeve legjitime) i justifikuar në kuptimin që ai mund të supozojë se ligji ose norma nuk do të anulohet më pas (shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ *Pine Valley Developments Ltd dhe të tjerët kundër Irlandës*).
92. Gjykata, duke pasur parasysh se parashtruesi i kërkesës në rastin në fjalë, si bazë për pretendimet e supozuara legjitime, që i kanë ushtruesit e funksioneve noteriale, e ka bazuar në ligjin e vjetër për noterët, konstaton që “pritjet legjitime”, vetvetiu, sipas praktikës së GJEDNJ-së, nuk u garantojnë që ligjvënësi nuk mund ta ndryshojë ligjin, veçanërisht nëse një ndryshim i tillë është proporcional (shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ *X kundër Gjermanisë*, vendimi i vitit 1979, kërkesa nr. 8410/78).

93. Në lidhje me këtë, Gjykata vëren se ndryshimi i ligjit për noterët është proporcional: i) sepse ndryshimi është në kuadër vlerësimit të lirë ligjor të ligjvënësit, ii) ligjvënësi, në kuadër të politikës së pensionimit, ka bërë harmonizimin me kuadrin ligjor ekzistues, iii) profesioni i noterit nuk ka specifika të tilla që do të nxisnin ligjvënësin të bënte një hap të veçantë në devijimin nga politika e pensionimit, e cila është paraparë me kuadrin ligjor ekzistues në Kosovë.
94. Përveç kësaj, Gjykata vëren se korniza e lartpërmendur ligjore i barazon vitet e pensionimit, konkretisht neni 67, paragrafi 1, nën-paragrafi 1.4 i Ligjit të Punës Nr. 03/L-212, parashikon se “Kontrata e Punës sipas fuqisë ligjore, ndërpritet, mes tjerash, kur i punësuari e mbush moshën e pensionimit, prej gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeç”. Gjykata po ashtu vëren se neni 91 (1) i Ligjit për Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës Nr. 03/L-149, parashikon se: “*Mosha e pensionimit e nëpunësve civilë, si të gjinisë mashkullore ashtu edhe të asaj femërore, është gjashtëdhjetepesë (65) vjeç*”. Kjo nënkupton se ligjvënësi me ndryshimin e moshës së pensionimit të noterëve nga mosha 70 vjeç në moshën 65 vjeç ka vepruar brenda hapësirës së tij të vlerësimit dhe në mënyrë proporcionale sepse: (i) ka harmonizuar moshën e pensionimit në pajtim me legjislacionin përkatës; (ii) caktimi i moshës së pensionimit të noterëve në moshën 65 vjeç nuk përbën barrë individuale dhe të tepruar ndaj tyre; (iii) ndryshimi i dispozitës ligjore të pensionimi i noterëve nga mosha 70 vjeç në moshën 65 vjeç-sikurse të punësuarit tjerë në Republikën e Kosovës-nuk rezulton të jetë pa bazë të arsyeshme; dhe, (iv) rrjedhimisht nuk është cenuar thelbi i të drejtës për gëzim paqësor të pronës.
95. Në dritën e sa më sipër, Gjykata konstaton se parashtruesi i kërkesës nuk ka treguar se ndryshimi i ligjit në ndonjë mënyrë shkaktoi shkelje të të drejtave në kontekstin e “pritjeve legjitime” në pajtim me nenin 46 të Kushtetutës dhe nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së.

ii) zbatimi retroaktiv i zgjidhjes së re ligjore në lidhje me moshën e daljes në pension të ushtruesve të funksioneve noteriale

96. Gjykata rikujton që retroaktiviteti në ligj nënkupton zbatimin e një norme ligjore për ngjarjet që kanë ndodhur para hyrjes së saj në fuqi. Normat ligjore zbatohen për të ardhmen (*pro futuro*), që nga momenti më i hershëm i nxjerrjes. Zbatimi retroaktiv i normave ligjore paraqet përjashtim nga parimi që normat ligjore nuk mund të kenë fuqi kthyesë.
97. Në rastin konkret, Gjykata vëren se ligjvënësi ka parashikuar që neni 76 i Ligjit të kontestuar prodhon efekt juridik në ditën e hyrjes në fuqi të ligjit të ri për noterinë, me çka konkludohet që ligjvënësi nuk e ka ndarë posaçërisht nenin 76 të ligjit të kontestuar, duke i dhënë afate të posaçme, të ndryshme kohore për zbatimin e tij, të cilat do të ndryshonin nga afatet kohore për hyrjen në fuqi të ligjit për noterinë.
98. Kështu, mund të konkludohet me siguri se neni 76 i ligjit të kontestuar nuk ka devijime nga tërësia e ligjit lidhur me afatet kohore për hyrjen në fuqi dhe

njëkohësisht si pjesë përbërëse e ligjit prodhon efekt juridik për të ardhmen (*pro futuro*).

99. Megjithatë, krahas faktit se neni 76 i Ligjit të kontestuar vepron (*pro futuro*), ashtu që ligji nuk ka efekt prapaveprues, Gjykata vëren se, megjithatë, me zgjidhjen e re ligjore për pensionim, me të cilën noterëve u shkurtohet moshë e pensionimit, nga 70 (shtatëdhjetë) në 65 (gjashtëdhjetë e pesë) vjet, kufizohen pritjet e tyre legjitime në lidhje me të drejtën në pronë, dhe atë, të atyre noterëve të cilët të drejtën e ushtrimit të funksionit të noterisë e kanë arritur me ligjin e vjetër, me të cilin kanë pasur të drejtë që ta ushtrojnë funksionin e noterit deri në moshën 70 (shtatëdhjetë) vjeçare.
100. Në lidhje me këtë, Gjykata shton se, efekti të cilin e prodhon neni 76 i Ligjit të kontestuar në disa ushtrues të shërbimit të noterisë, në vetvete nuk ndikon në thelbin e të drejtave të tyre në pronë, sepse vetëm kufizimi i të drejtave në pronë sa u përket pritjeve të tyre legjitime, nuk nënkupton automatikisht shkeljen e të drejtave në pronë, e që Gjykata vetëm se e ka arsyetuar në paragrafët e lartpërmendur 76 dhe 77 të këtij Aktgjykimi. (Shih *mutatis mutandis* Aktgjykimi i Gjykatës Kushtetuese, nr. KO142/16, i 18 korrikut 2017, paragrafi 80).
101. Gjykata veçanërisht dëshiron të theksojë se Ligji, si akt i përgjithshëm juridik që rregullon marrëdhëniet e caktuara shoqërore është i kufizuar në hapësirë dhe kohë. Efekti prapaveprues i ligjeve, rregulloreve dhe akteve nënligjore, sipas vlerësimit të Gjykatës Kushtetuese, ekziston në rastet kur ligji, rregulloret dhe aktet tjera zbatohen për marrëdhëniet që tashmë janë përfunduar para se rregullorja hyri në fuqi. Në sistemin juridik të vendit ka nevojë të vazhdueshme për ndryshime dhe plotësime të ligjeve ekzistuese, dhe nevoja për nxjerrjen e ligjeve të reja, të cilat kanë mënyra të ndryshme të përcaktimit të situatave ligjore në lidhje me ligjin e mëparshëm. Sipas rregullit të përgjithshëm, për arsye të sigurisë juridike, ligji i ri zbatohet për kohën e ardhme. Objektivi kryesor i ndalimit kushtetues të efektit retroaktiv të ligjeve, sipas Gjykatës Kushtetuese, është mbrojtja e parimit të sigurisë juridike dhe mundësinë e një përjashtimi nga ky rregull, për mbrojtjen e interesave të justifikuara shoqërore.
102. Përveç kësaj, Gjykata vëren se parashtuesi i kërkesës vetëm thekson se *“ndryshimi retroaktiv i moshës së pensionimit për noterët konteston të drejtat pronësore të noterit dhe parimin e sigurisë juridike”*.
103. Megjithatë, Gjykata tashmë ka shpjeguar se ndryshimet e përmendura hyjnë brenda fushëveprimit të vlerësimit të lirë ligjor të ligjvënësit dhe se barazimi i moshës së pensionimit të noterit me një person tjetër i cili është i punësuar nuk rezulton të jetë pa bazë të arsyeshme ose proporcionale. Gjykata gjithashtu vëren se parashtuesi i kërkesës në asnjë mënyrë nuk argumenton ndonjë veçanti të profesionit të noterit – për dallim nga profesionet e tjera - të cilat mund të detyrojnë ligjvënësin që t’u lejojë noterëve të kryejnë detyrat e tyre deri në moshën 70 vjeçare.
104. Prandaj, sipas mendimit të Gjykatës Kushtetuese, nuk ka pengesa kushtetuese dhe ligjore, për qëllim të interesit publik parësor – me legjislacionin e ri rregullohet mjedisi ligjor për ushtruesit e funksionit të noterit publik, dhe me

këtë rregullohen edhe të drejtat e tyre, detyrimet, dhe çështjet që lidhen me daljen e noterëve në pension.

105. Gjykata thekson se, në pajtim edhe me praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, nuk është brenda fushëveprimit të saj që të zëvendësojë politikat publike të përcaktuara nga ligjvënësi. Parimi i ndarjes së pushteteve obligon Gjykatën që të respektojë përcaktimin e politikave nga ligjvënësi. Ligjvënësi – për shkak të pozitës së tij dhe legjitimitetit demokratik – është në pozitë më të mirë se sa Gjykata për të përcaktuar dhe avancuar politikat e ekonomike dhe sociale të vendit (shih, *mutatis mutandis*, *Dubka dhe Krejzova kundër Republikës Çeke* [DHM], § 175).
106. Sa më sipër, Gjykata konsideron se ndryshimi i moshës së pensionimit të noterëve nga mosha 70 vjeç në moshën 65 vjeç nuk rezulton të jetë pa bazë të arsyeshme apo jo proporcional. Rrjedhimisht, Gjykata konkludon se neni 76 (2), në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) të ligjit të kontestuar nuk janë në kundërshtim me garancitë e nenit 46 [Mbrotja e Pronës] të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 [Mbrotja e pronës] të KEDNJ-së.

Përfundim

107. Gjykata në bazë të analizës së saj, konkludon:

i) se janë të pabazuara pretendimet parashtruesit të kërkesës se me nenin 32 të ligjit të kontestuar është shkelur neni 5 [Gjuhët] të Kushtetutës. Prandaj, Gjykata konkludon se neni 32 i ligjit të kontestuar (nuk është në kundërshtim) nuk i kufizon të drejtat sipas nenit 5 [Gjuhët] të Kushtetutës.

ii) se janë të pabazuara pretendimet e parashtruesit të kërkesës se me paragrafët 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të ligjit të kontestuar, është shkelur neni 46 [Mbrotja e Pronës] i Kushtetutës. Prandaj, Gjykata konkludon se paragrafët 1.3 dhe 1.4 të nenit 41 të ligjit të kontestuar (nuk janë në kundërshtim) nuk kufizojnë të drejtat sipas nenit 46 [Mbrotja e Pronës] të Kushtetutës,

iii) se janë të pabazuara pretendimet e parashtruesit të kërkesës se me nenin 76 (paragrafi 2), në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3), të ligjit të kontestuar janë shkelur neni 46 [Mbrotja e Pronës] i Kushtetutës. Prandaj, Gjykata konkludon se neni 76 (paragrafi 2), në lidhje me nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) të ligjit të kontestuar (nuk janë në kundërshtim), nuk kufizojnë të drejtat sipas nenit 46 [Mbrotja e Pronës] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 [Mbrotja e Pronës] të KEDNJ-së.

iv) Gjykata, duke marrë parasysh gjetjet e saj në lidhje me nenin 76 (paragrafi 2) të nenit 2 (paragrafi 7) dhe nenit 22 (paragrafi 1.3), të ligjit të kontestuar, gjithashtu konstaton se nuk ka bazë ligjore për qëndrim të mëtejshëm në fuqi të masës së përkohshme të vendosur më 20 maj 2019, dhe e cila është vazhduar më 19 korrik 2019.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, në pajtim me nenet 113. 2 (1) dhe 116.2 të Kushtetutës, nenet 27 (1), 29 dhe 30 të Ligjit dhe në bazë të rregullave 29, 54, 55 dhe 56 (1), 57 dhe 59 (1) të Rregullores së punës, më 29 korrik 2019,

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË njëzëri kërkesën të pranueshme;
- II. TË KONSTATOJË njëzëri se nenet e kontestuar 32 (paragrafi 1), 41 (paragrafët 1.3 dhe 1.4), në lidhje me nenet 2 (paragrafi 7) dhe 22 (paragrafi 1.3) të Ligjit nr. 06/010 për Noterinë, nuk janë në kundërshtim me nenet 5 [Gjuhët], dhe 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës;
- III. TË KONSTATOJË me shumicë votash se neni i kontestuar 76 (paragrafi 2) i Ligjit nr. 06/010 për Noterinë nuk është në kundërshtim me nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës;
- IV. TA SHFUQIZOJË vendimin për caktim të masës së përkohshme të 20 majit 2019, të vazhduar më 19 korrik 2019, në lidhje me nenin 76 (paragrafi 2), nenin 2 (paragrafi 7) dhe nenin 22 (paragrafi 1.3) të Ligjit nr. 06/10 për Noterinë;
- V. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- VI. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- VII. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Radomir Laban

Radomir Laban

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi

Arta Rama-Hajrizi